Autor Guste Santini
Petak, 08 Lipanj 2001 21:00

Na ovim stranicama najčešće se je pisalo o bankarskom sistemu, monetarno-kreditnoj politici I prije svega o koncepciji I strategiji razvoja Hrvatske. Kako ništa od napisanog bez odgode od najmanje desetak mjeseci (kada se radi o mojima napisima u tiskovinama, časopisima I knjigama odgoda je daleko veća) nije raspravljano niti imalo pristaša a onda – gle čuda! – svi se raspišu. Kada stvar dovoljno sazrije da je od interesa medijima svi ukazuju na ono što sam davno pisao. Stoga, nisam želio pisati o posljedicama za Zabu I daljnjoj politici UniCredita koje će izazvati događanja ovih dana. Međutim, kako iz napisa dnevnog tiska stvari još uvjek djeluju maglovito to ću ipak stvari komentirati u širem kontekstu.

Teza kako bi UniCredito mogao određivati I tečaj kune samo je dio priče. Da podsjetim da je upravo Zaba nakon Antiinflacijskog programa 1993. godine bitno utjecala na tečaj marke. Bilo bi dobro da se analitički istraže uzroci i posljedice tadašnjih događanja. Oligopolna struktura bankarske industrije sa ili bez UniCredita određuje proces reprodukcije i nije najvažnije pitanje pitanje tečaja. O tome sam pisao nebrojno puta. Pisao sam I sada ponavljam da je uloga centralne banke u Hrvatskoj neuporedivo manja nego što se to želi priznati. Veliko je pitanje što zapravo centralna banka može učiniti kako bi bankarski sustav ostao u funkciji razvoja Hrvatske.

Uzmimo kreditiranje privrede. Uzmimo kreditiranje građana. Uzmimo kamatne stope. Uzmimo i tečaj kune ako baš hoćete. Ništa od toga nije pod kontrolom centralne banke. Molim čitaoca da preciznije pogleda dio koji obrađuje: **Privredna kretanja i Analiza stanja** te da posebno pogleda valutni odnos aktive i pasive konsolidirane bilance. Naime, iz podataka je vidljivo da je sve „svezano“ – što znači stabilan tečaj kune - i da je ostao vrlo mali broj stupnjeva slobode centralnoj banci.

Jasno ovo se nije dogodilo od 3. siječnja 2000. godine. Ovo se događa stalno; gotovo mogli bi reći od uspostave hrvatske države. Osnivale su se banke I štedionice, nove banke su dolazile domaće su krenule putem stečaja sretne su se banke sanirale I Hrvatska je gubila nacionalni identitet kada je u pitanju nacionalno bankarstvo – porezni obveznici su dobijali račun za tu I takvu politiku. To je proglašavano privrednim čudom. Čudo jest ali upućujem čitaoca na moj jučerašnji komentar da vidi o kojem I kakvom je čudu riječ.

Današnja vlast može nastaviti započetu priču prije desetak godina ili se odlučno tome suprostaviti. Po svojim potezima biti će ocjenjena od naše djece I naših unuka. Dosadašnje djelovanje vlasti ne ohrabruje da budemo blagi u ocjeni. I opet ću ponoviti gdje je izlaz za Hrvatsku.

Hrvatskoj treba koncepcija I strategija razvoja iz koje će se derivirati financijski podsistem što znači I određenje institucija I instrumenata u funkciji koncepcije I strategije razvoja. Ostalo je priča za malu djecu. Zato se i zalažem za nacionalnu financijsu industriju. Rječ državna iako me ne smeta nije bit stvari. Bit stvari je da imamo banku koja će biti nedjeljivi dio procesa reprodukcije i poluga razvoja ove zemlje jer to strane banke neće biti i nije korektno I razumno to od njih očekivati. Globalna finacijska industrija ne znači negaciju nacionalne financijske industrije već koegzistenciju na relaciji nacionalno internacionalno. Ovo posebno vrijedi za zemlje u razvoju. Odista je

čudnovato uspoređivati zemlje sa 30.000$ dohotka per capita sa zemljom koja nema niti 4.500$ per capita a da ne govorimo o kupovnoj snazi dolara u Hrvatsojj o čemu I vrapci već cvrkuću.

Prvi korak koji valja učiniti kako bi se “stvari dovele u red” je analiza događenog, o čemu pišem godinama, da bi se postavila dijagnoza stanja I potom, nakon donešene koncepcije I strategije razvoja, definirala financijska industrija sukladno ciljevima I dijagnozi stanja. Tako se to radi. Ostalo je improvizacija. Valjda je dosta improvizacije.

I na kraju, UniCredito ako bude želio imati Zabu on će je imati ma šta mi o tome pričali i na šta mi činili da se to ne dogodi. Jedino što možemo je da otkupimo Zabu. Drugo je pitanje imamo li snage i odlučnosti da to učinimo a to svakako ne bi bilo loše učiniti.